

2006-12-12

Dnr 0546/06

Miljö- och byggnämnden
Ale kommun
449 80 Alafors

KSG I SURTE AB, ÄNDRING AV DETALJPLAN PÅ FASTIGHETEN SURTE 43:121, INOM VATTENSKYDD SOMRÅDET FÖR GÖTA ÄLV

(Miljö- och byggnämndens Dnr 0059/06)

Göteborgs va-verk ansvarar för dricksvattenförsörjningen för drygt en halv miljon människor i Göteborgsområdet. Göta älv är huvudråvattentäkt för Göteborg och det är av stor vikt att föroreningsbelastningen på älven från omgivande mark och verksamheter minimeras.

Bakgrund

Miljö- och byggförvaltningen i Ale kommun har upprättat ett förslag till ändring av gällande detaljplan på fastigheten Surte 43:121. Planområdet ligger längs Göta älv nära norra gränsen för vattenskyddsområdet. Va-verket har beretts tillfälle att i samrådsskedet lämna synpunkter på detaljplaneförslaget.

Fastigheten Surte 43:121 är sedan tidigare planlagd för industriändamål. Idag bedrivs mekanisk verksamhet på fastigheten. Enligt upprättat detaljplaneförslag medges byggrätt för tillbyggnad på älvsidan av befintlig industribyggnad på mark som tidigare var avsedd att ej bebyggas. Marken används idag som upplagsyta.

På den angränsande fastigheten Surte 43:1 norr om Surte 43:121 ligger va-verkets mätstation med kontinuerlig övervakning av vattenkvaliteten i Göta älv. Mätstationen är uppkopplad mot va-verkets kontrollcentral på Alelyckans vattenverk och larmar vid avvikelser och plötsliga förändringar i vattenkvaliteten. Stationen är en viktig del i råvattenförsörjningen och bidrar till säkerhet mot att förorenat vatten tas in i råvattenintaget.

Detaljplaneändring

Planområdet ligger inom skyddsområde för vattentäkt. Skyddsföreskrifter för Göta älv gäller. Va-verkets utgångspunkt är att exploateringar inom skyddsområdet skall genomföras på sådant sätt att skyddet för råvattentäkten förbättras.

För att kunna stärka skyddet för råvattentäkten anser va-verket att planbestämmelser i samband med ändring av detaljplaner inom skyddsområdet skall kompletteras med en restriktion vad gäller vilka verksamheter som skall tillåtas inom planområdet. I detta fall bör ett tillägg göras om att verksamheten på fastigheten inte får förändras så att riskerna ökar för negativ påverkan på vattenkvaliteten i Göta älv. I planbeskrivningen ska framgå att verksamheten inte får leda till att vattenkvaliteten i Göta älv påverkas negativt eller till ökade risker för utsläpp i samband med olyckor.

Planerade arbeten

Tillbyggnad av industribyggnaden på älvsidan kommer kräva schaktnings- och pålningsarbeten intill Göta älv. Markundersökningar har visat på förhöjda halter av framför allt bly,

koppar och zink, men även kadmium, nickel och PAH överskrider riktvärdena för känslig markanvändning.

Geotekniska undersökningar med stabilitetsutredningar har utförts inför detaljplaneändringen och förhandsyttrande har lämnats av SGI, Statens geotekniska institut. I detaljplaneförslaget beskrivs bland annat avschaktning respektive motfyllnad på två delområden på älvstranden, dels på Surte 43:121 och dels Surte 43:1, som en nödvändig åtgärd för att uppnå tillfredsställande stabilitet. Såvitt va-verket förstår kommer stabilitetshöjande åtgärder på Surte 43:1 att kunna påverka va-verkets mätstation under byggskedet. Samråd med va-verket måste hållas redan tidigt i planeringsskedet av arbetet för att klargöra hur mätstationens funktion kommer att påverkas och vilka åtgärder som krävs för att upprätthålla funktionen under pågående stabilitetshöjande arbeten.

Industribyggnaden och kommande tillbyggnad ligger på nivån +12,16 m i Göteborgs höjdsystem. I förhandsutgåva till kommunens översiktsplan anges att byggnader skall placeras lägst på nivån +12,80 m med hänsyn till översvämningens risk. Detta innebär att en invallning mot höga älvnivåer kommer att krävas. Geotekniska undersökningar och stabilitetsanalyser förutsätter att inga ytterligare belastningar tillförs marken varför invallning måste göras genom spontning eller likvärdig metod.

Planerade arbeten i och vid Göta älv som medför uppgrumling och risk för utläckage av föroreningar kommer medföra att råvattenintaget hålls stängt. Om möjligt skall arbetet samordnas med ev. andra pågående arbeten i/vid Göta älv som påverkar stängning av råvattenintaget. Samråd skall ske med va-verket i god tid innan arbetet påbörjas. Kontakta Göteborgs va-verk, Mats Engdahl 031-62 70 45.

Vid arbeten som medför en stängning av råvattenintaget måste alltid klartecken ges av kontrollcentralen på Alelyckans vattenverk före varje påbörjat arbetspass. Då intaget är stängt utnyttjas reservvolymen i råvattenmagasinet Delsjöarna. Arbeten får därför inte påbörjas om nivån i Delsjöarna är lägre än +77,45 m, Göteborgs höjdsystem. Tiden för en stängning av råvattenintaget får vid varje arbetspass inte överskrida 48 h. Efter att arbetena avbrutits kommer intaget vara stängt ytterligare 3 rinntider från arbetsområdet till intaget. Rinntiden mellan Surte och Lärjeholm är ca 3-6 h beroende på vattenföring i älven. Då intaget återigen öppnat krävs en oavbruten pumpning till Delsjöarna i 96 h för att fylla på vattenreserven. Dessa tider är mycket viktiga att följa och skall beaktas i tidplanen för arbetena.

Varje stängning av råvattenintaget medför ökade kostnader för va-verket, i form av extra pumpenergi och provtagningar, samt förhöjd risk för störningar i dricksvattenförsörjningen. Ökade kostnader för va-verket kan komma att debiteras den som låtit genomföra arbetena.

Göteborgs va-verks ställningstagande

Göteborgs va-verk tillstyrker att tillstånd ges till föreslagna ändring i detaljplanen på fastigheten Surte 43:121. Va-verket anser att följande skall framgå av miljö- och byggnämndens beslut:

- Planbestämmelserna skall kompletteras med en restriktion avseende vilken typ av verksamhet som skall tillåtas på planområdet med syfte att stärka skyddet för råvattentäkten Göta älv.

2006-12-12

Dnr 0546/06

- I planbeskrivningen ska framgå att vattenkvaliteten i Göta älv inte får påverkas negativt samt att verksamheterna inte får leda till ökade risker för utsläpp i samband med olyckor.
- Samråd skall ske med va-verket tidigt i planeringen av pålning, schaktning och andra byggnadsarbeten som kan medföra påverkan på Göta älv.
- Arbetet skall utföras med hänsyn till de regler som står i skyddsföreskrifterna för Göta älv.
- Åtgärder skall genomföras för att säkra stabiliteten på fastigheten för en framtida tillbyggnad samt för att skapa skydd mot framtida översvämningar från Göta älv.
- Eventuella massor som transporteras in i skyddsområdet skall uppfylla Naturvårdsverkets generella riktvärden för känslig markanvändning. Massor som återanvänds inom området skall minst uppfylla kraven för mindre känslig markanvändning. De förorenade massor som överstiger dessa kriterier får inte återfyllas eller användas som fyllnadsmaterial nära Göta älv.
- Under byggtiden skall kontakt hållas inför varje arbetspass med va-verkets ständigt bemannade kontrollcentral på Alelyckans vattenverk, tel. 031-62 72 50.
- Vid akuta händelser som kan påverka vattenkvaliteten i Göta älv skall va-verkets kontrollcentral kontaktas.
- De kostnader arbetena orsakar va-verket, exempelvis eventuell flytt av mätstation, ökade energikostnader för pumpning samt extra provtagningar, debiteras den som låtit genomföra arbetena.

Göteborgs vatten- och avloppsverk
Projekteringsavdelningen
Dricksvattenproduktion

Gunilla J Pettersson